

BAKANLAR KOMİTESİ

Kararlar

17 Eylül 2025

1537 toplantı, 15-17 Eylül 2025 (DH)

H46-40 Kavala v. Türkiye (Başvuru No. 28749/18)

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının icrasının denetimi

Referans belge
CM/Notlar/1537/H46-40

Kararlar

Bakanlar Komitesi

1. Mahkeme'nin 10 Aralık 2019 tarihli *Kavala v. Türkiye* kararında, başvurucunun yakalanması ve tutuklanmasının, bir suç işlediğine dair makul şüpheyi destekleyecek delil olmaksızın gerçekleştiğini (Sözleşme'nin 5 § 1 maddesinin ihlali) ve onu susturmak ve diğer insan hakları savunucularını caydırmak gibi farklı bir amaçla gerçekleştirildiğine ilişkin bulgularını (5 § 1 ile bağlantılı olarak 18. maddenin ihlali); ve Anayasa Mahkemesinin başvuranın bireysel başvurusunu incelemesinin yaklaşık bir yıl ve beş ay sürmesinin, başvuranın özgürlüğünden mahrum olduğu göz önüne alındığında, yeterince "ivedi" olmadığı (5 § 4 ihlali) yönündeki tespitlerini hatırlatarak; Mahkeme'nin Sözleşme'nin 46. maddesi uyarınca, başvuranın tutukluluğunun devam etmesinin Sözleşme'nin 5 § 1 ve 18. maddelerinin ihlalinin uzamasına ve davalı Devletin Sözleşme'nin 46 § 1 uyarınca Mahkeme'nin kararını yerine getirme yükümlülüğünün ihlaline yol açacağını ve sonuç olarak Türkiye'nin başvuranın tutukluluğuna son vermek ve derhal serbest bırakılmasını sağlamak için gerekli tüm tedbirleri alması gerektiğini belirtmişlerdir.

2. Mahkeme'nin 11 Temmuz 2022 tarihinde 46 § 4 uyarınca verdiği kararda, ilk *Kavala* kararında 18. madde ile 5. maddenin ihlal edildiği yönündeki bulgusunun, Gezi Parkı olayları ve darbe girişimi ile ilgili olarak başvuran aleyhine yöneltilen suçlamalardan kaynaklanan tüm işlemleri hükümsüz kıldığını ve başvuranın mahkumiyetiyle sonuçlanan iç hukuk işlemlerinin ilk kararda tespit edilen sorunları gidermeyi mümkün kılmadığını; ve bu nedenle Türkiye'nin, 10 Aralık 2019 tarihli *Kavala v. Türkiye* kararını uygulama (46 § 1) yükümlülüğünü yerine getirmediğini belirtmiştir.

3. Sözleşme'nin 46 § 5 maddesi uyarınca, Mahkeme'nin 46 § 1 maddesinin ihlal edildiğine karar vermesi halinde, davanın alınacak tedbirlerin değerlendirilmesi için Bakanlar Komitesi'ne geri gönderildiğini not etmişler; ve Mahkeme'nin bu davadaki iki kararındaki bulguların istisnai niteliği göz önüne alındığında, Kavala serbest bırakılana kadar Türkiye'nin Sözleşme yükümlülüklerini ve hukukun üstünlüğü ilkesi ciddi şekilde ihlal etmeye devam ettiğini vurgulamıştır;

Bireysel tedbirler ile ilgili olarak

4. Mahkeme'nin kesin tespitlerine ve Komite'nin yetkililere Kavala'nın derhal serbest bırakılmasını talep eden sayısız kararına rağmen Kavala'nın hala tutuklu bulunmasından derin endişe duyduklarını ifade etmiştir;

5. Tüm Türk makamlarını, başvuranın derhal serbest bırakılmasını sağlamak için tüm olası seçenekleri değerlendirmeye bir kez daha şiddetle çağırarak ve bu amaçla çabalarını büyük ölçüde hızlandırmalarını ve mevcut tüm araçları kullanarak somut ilerleme kaydetmelerini, özellikle de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde görülen davasının çözüme kavuşturulması ve böylece ulusal yargılamanın yeniden başlatılmasının sağlanması dahil olmak üzere, ve Anayasa Mahkemesi'nin, Sözleşme madde 18 ve 46 § 4 uyarınca Mahkeme'nin gerekçelerini tam olarak dikkate alarak, başvuranın derdest başvurularını hızla incelemesini talep etmiştir.

6. Aynı zamanda yetkililerin yapıcı yaklaşımını dikkate alarak, bu kararın uygulanmasına ilişkin devam eden iç süreci hızla sonuçlandırmaya ve Komite'ye bu konuda bilgi vermeye, ayrıca Anayasa Mahkemesi'nin *Tayfun Kahraman* davasında vereceği gerekçeli kararı en kısa sürede Komite'ye iletmeye davet etmiştir; yetkilileri, "Milli Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu" ve "Terörsüz Türkiye Girişimi"nden daha fazla yararlanmayı değerlendirmeye teşvik etmiş ve mevcut davanın uygulanmasında ilerleme sağlamak amacıyla Komite ve Sekreteryâ ile işbirliği yapmaya çağırıştır;

7. Bu arada başvuranın derhal serbest bırakılmasına yönelik herhangi bir ilerleme sağlanmaması halinde,1545. Toplantısında (Aralık 2025) (DH) ilave tedbirler almayı değerlendirmeye karar vermiştir.